

N o.	Indikaator	Ühisstsenaarium	1 - REBANE	2 - KARU	3 - ILVES	4 - HUNT
Üldine: Metsapoliitika ja metsanduse suunamine						
	Riiklikud metsaprogrammid või samaväärsed	Metsa kui investeerimiskeskonna selguse ja kindluse tagamiseks on loodud ning avalikkusele tutvustatud metsamajanduse pikaajaline visioon, milles on kokku lepitud metsanduse arengusuunad pikemaks kui 10 aastaks.				
	Finants- ja majandusinstrumendid	<p>Metsanduse ja põllumajanduse maksupoliitikat on ühtlustatud.</p> <p>Piirangud on metsaomanikule kompenseeritud <u>kohe</u>selt ja <u>õiglaselt</u>.</p> <p>Metsade elurikkuse säilitamiseks on tagatud eesmärgipärane motivatsioonisüsteem.</p> <p><i>Selgitus: oluline on ajas rõhutada kompenseerimise koheset, ausat ja õiglast põhimõtet, mis siiani ei ole toimunud.</i></p>		Metsasektori olulise struktuurse muutusega vajab metsasektor olulisem määral aktiivset riiklikku sekkumist (aktiivsed regulatsioonid, maksumeedmed jms) ning tuge tänastele ettevõtetele ja sektoritele muutustega kohanemiseks.		
	Teave ja kommunikatsioon	<p>Metsade jätkusuutliku käekäigu aluseks on metsandusalase teadlikkuse suurendamine ühiskonnas.</p> <p>Metsa puudutav avalik teave ja ruumiinfo on kõigile kättesaadav veebipõhise infosüsteemi kaudu.</p> <p>Metsa kultuurilisi väärtusi on teadvustatud metsa ja identiteedi, samuti metsanduse ja metsa ökosüsteemi ajaloo kaudu.</p> <p>Avalikkus on teadvustanud metsa ja metsanduse rolli Eesti ajaloo tänu mäluasutuste jt kultuuriinstitutsioonide ning metsasektori jt metsaga seotud sektorite koostööl.</p> <p>Lõpetatud on ajalooliste looduslike pühapaikade inventuur, mille andmestik on avalik ning metsas planeeritavate tööde tegemisel</p>	Metsasaaduste- ja teenuste turustamise väärtuspakkumiseks on keskkonnasõbralik metsamajandamine, mida toendab kaasajastatud kriteeriumitega sertifitseerimine.	Läbi on viidud suureskaalalised inventuurid elurikkuse ja elupaikade olukorra hindamiseks, sh vääriselupaikade inventuur. Püsimetsana majandatud metsadest pärit toodete maine kujundamiseks	Metsasaaduste turustamise argumendina on keskkonnasõbraliku metsamajandamise märgiseks metsade kaasajastatud kriteeriumitega sertifitseerimine.	Metsasaaduste turustamise argumendina on keskkonnasõbraliku metsamajandamise märgiseks metsade kaasajastatud kriteeriumidega sertifitseerimine.

	<p>kohustuslik arvestada.</p> <p>Metsaühistute kaudu on tagatud erametsaomanike suurem teadlikkus erinevatest metsa majandamisvõtetest, sh linnustikku säästvatest võtetest, metsa uuendamise ja hooldamise võimalustest ning metsaomaniku kohustustest.</p> <p>~~Metsaomanikud järgivad metsamajandamise head tava ja m~~Metsi sertifitseeritakse jätkuvalt.</p> <p><i>Selgitus: erinevatel organisatsioonidel on välja töötatud erinevad hea tava variandid ning kuna tegemist ei ole ametliku dokumendiga, siis võib see tekitada segadust ning mitmeti mõistmist. Mõningatel juhtudel võib omanik tahta isegi rohkem panustada ning siis võib tekkida vastuolu.</i></p> <p>Metsa kui elukeskkonna planeerimisse ja arendamisse on kaasatud kodanikud ja kogukonnad.</p> <p>Metsainventuuride metoodikaid on auditeeritud ning analüüsitud ja vajadusel kaasajastatud.</p> <p>Läbi on viidud kaitsealade ja vääriselupaikade inventuur.</p> <p>Metsade, nende ökoloogilise seisundi ja puidubilansi ülevaade on hea ja asjakohane.</p> <p>Kogutakse metsandusalast investeerimise ja teadus-arenduse statistikat.</p> <p>Metsandust mõjutavaid otsuseid tehakse teaduspõhiste uuringute baasil.</p> <p>Välja on töötatud CO₂ kalkulaator.</p>	<p>maine ning nii maal kui linnades elavad inimesed on tänu paranenud avalikule kommunikatsioonile teadlikumad metsanduse ja metsatööstuse pakutavatest hüvedest.</p> <p>Looduslikud pühapaigad ja metsas asuvad pärandkultuuri/-kultuuripärandi objektid on paremini teadvustatud ja hõlpsamini leitavad, muuhulgas mobiilsete rakenduste abil.</p>	<p>luuakse ökomärgis.</p> <p>Eesti kui öko- ja metsariigi kuvandit turustatakse aktiivselt välismaal.</p> <p>Metsa elurikkuse põhine mitmekesiste ökosüsteemiteenuste väärtus on ühiskonnas teadvustatud.</p> <p>Metsa kui raieobjekti maine on asendumas arusaamaga, et elurikas ja mitmekesine mets rikastab ka metsa pakutavaid hüvesid.</p> <p>Senisest aktiivsemalt on kaasatud teadusasutused baasarusaamade täpsustamiseks ja arendustöö tegemiseks.</p> <p>Looduslikud pühapaigad ja metsas asuvad pärandkultuuri/kultuuripärandi</p>	<p>Läbi on viidud suureskaalalised inventuurid (liigid, elupaigad, vääriselupaigad).</p>	<p>Läbi on viidud elupaikade ja metsakaitsealade funktsionaalsuse audit.</p>
--	--	--	---	--	--

				objektid on paremini teadvustatud ja hõlpsamini leitavad, muuhulgas mobiilsete rakenduste abil.	
Institutsionaalne raamistik	<p>Metsanduse laiapõhjaliseks suunamiseks on moodustatud valdkondade ülene VV tasemel ümarlaud.</p> <p>Metsaühistud toimivad edukalt ning toetavad nii erametsanduse arengut kui jätkusuutlikkust (mh keskkondlikku);</p> <p>Erametsaomanike nõustamine ja toetamine;</p> <p>Kasutusele on võetud operatiivne ja tõhus raiete seiresüsteem. Puidu kasutust reguleeritakse uuendusraiate pindalade põhisel.</p> <p>Keskkonnajärelevalve toimib nii kaasajastatud seiresüsteemi kui metsade sertifitseerimise kaudu.</p> <p>Oluline roll keskkonnajärelevalves on aga ka kogukondadel ja metsaomanikel, kes teostavad naabrivalvet.</p>	<p>Metsanduse administreerimine toimub Keskkonnaministeeriumis ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis.</p> <p>Metsade kasutamisel ja metsamajanduse koordineerimisel on kohalikel kogukondadel ja omavalitsustel suur roll, sh on kohalike omavalitsuste metsandusalast kompetentsi parandatud ning antud neile ka suurem roll metsaraiete planeerimisel läbi tiheasustusalade raielubade kooskõlastamise.</p> <p>Praegu kehtiva seadusandluse järgi on kohalikel</p>	<p>Metsanduse administreerimine toimub Keskkonnaministeeriumis.</p>	<p>Metsanduse administreerimine toimub keskkonna valdkonnas Keskkonnaministeeriumis ~~või~~ ja metsade majandamise osas Maaeluministeeriumis.</p> <p>Selgitus: pean silmas keskkonaküsi muste ja majandusküsi muste lahutamist erinevate ministeeriumide vahel, kus majanduse poolega tegeleb Maaeluministeerium ning keskkonna poolega Keskkonna-</p>	<p>Metsanduse administreerimine toimub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis .</p>

			<p><i>omavalitsustel piisavalt võimalusi metsa kasutamisse sekkumiseks, suurendamise vajadus puudub. Tiheasustusalad ega seonduvaid tegevusi saab reguleerida läbi kogukonna ja omanikevaheliste lepingute.</i></p>		<p><i>ministeerium.</i> Kohalike omavalitsuste kompetentsi on tõstetud rohevõrgustike planeerimisel ning metsandusalal.</p>	
	Õiguslik/regulatiivne raamistik: riiklik ja rahvusvahelised kohustused	Metsanduse arengukava koostamisel on arvestatud riiklike ja rahvusvahelisi kohustusi.				

1.1	Metsamaa pindala	<p>Metsamaa pindala ei ole oluliselt vähenenud või on pigem suurenenud.</p> <p>Metsa raadamisel on loodud süsinikusidumise kompensatsioonimehhanismid, mida ei arvestata pool- ja avakoosluste raadamisel elurikkuse taastamise eesmärgil.</p>	<p>Metsamaa pindala ei ole olulisel määral suurenenud, kuid lisaks on rajatud istandikke energiapuidu kasvatamiseks eelkõige kohaliku kasutuse tarbeks.</p>	Kombinatsioonis looduskaitse korraldamisega suureneb kokkuvõttes looduslähedaste metsade pindala.	Metsamaa kategooriad on mitmekesistunud ja pindala ei ole oluliselt vähenenud.	<p>Metsamaa pindala on suurenenud ja avamaastikele on rajatud produktiivsuusele keskenduvad <u>e</u> istandik<u>ude</u> <u>arvelt</u>.</p> <p><i>Metsamaa pindala on viimastel andmetel kogu Eesti pindalast</i></p>
-----	------------------	--	--	---	--	--

						51,4%. Kui istandikud hakkavad metsamaa pindala suurendama, siis on see mõisteta. Üldiselt metsamaa pindala suurendamist ei pea vajalikuks ega mõistlikuks. Vajalik on välja tuua, millise maakategooria arvelt seda teha saaks?
1. 2	Metsa tagavara	Metsa tagavara ei ole oluliselt vähenenud. Vajab täpsustamist, kas silmas peetakse kogu metsa tagavara või kaitstavate/majandatavate metsade tagavara. Kogu metsade tagavara puhul on üheks teguriks üleseisnud metsad (valdavalt kaitstavatel aladel), kus juurdekasv väheneb või muutub negatiivseks.	Metsa tagavara väheneb ajutiselt vähesel määral, kuid pikas perspektiivis hakkab suurenema.	Metsa tagavara säilib eelmise dekaadi tasemel.	Tagavara ei ole oluliselt vähenenud ning pikas perspektiivis stabiliseerub.	Tagavara on ajutiselt vähenenud.
1. 3	Vanuseline struktuur ja/või läbimõõdu jaotus	Stsenaariumi spetsiifiline, kuid kaitstavatel aladel on struktuur nihkunud vanemate metsade poole.	MKaitsemetsade struktuuri kujundatakse lähtudes eeskätt avaliku kasutuse vajadustest. Majandusmet	Raiete suunamise abil tagatakse metsade vanuseline mitmekesisus. Metsa valdav vanuseline struktuur muutub vanemaks.	Metsade vanuseline struktuur on muutunud majandusmet-sades nooremaks ning kaitsealustes metsades	Metsade vanuseline struktuur on muutunud majandusmet-sades nooremaks ning kaitsealustes metsades

			<p>sade struktuuri saab kujundada lähtuvalt majandusliku st vajadusest, seetõttu asendada sõna metsade sõnaga kaitsemetsad e Majandus- metsade vanuseline struktuur muutub tulundusmet- sade aktiivse kasutamise tõttu nooremaks ja ühtlasemaks.</p>		vanemaks.	vanemaks.
1. 4	Metsaga seotud süsinikvaru	<p>Välja on arendatud mudelid metsa biomassi ja süsinikuvoogude, metsa majandamisvõtete mõju ja süsinikuvaru potentsiaali hindamiseks.</p> <p>Mulla süsinikuvaru on hinnatud ja tulevikus oluliselt ei vähene.</p> <p>Kliimaeesmärkide saavutamiseks tähtsustatakse asendusefekti ja süsinikku talletatakse pika tarbimisahelaga toodetesse.</p>	<p>Süsinikuvaru säilimist ja suurendamist metsades ja puidus toetab kiire taastamine ja istandike rajamine.</p>	<p>Puitu talletatud süsinikuvaru säilib eelmise dekaadi tasemel.</p> <p>Pikaajalises perspektiivis on süsinikuvarus toimunud kvalitatiivsed struktuursed muutused.</p> <p>Vähem kasutatakse puidu tarbimisel</p>	<p>Süsinikuvaru oluliselt ei vähene.</p> <p>Süsinikusidumise ja puidutootmise potentsiaali suurendamiseks on metsade tootlikkust suurendatud läbi kiire raiejärgse</p>	<p>Metsade tagavara süsinikuvaru vähenemist kompenseeritakse asendusefekti, aktiivse metsastamise, metsade tootlikkuse suurendamise jm võtetega.</p> <p>Pikas</p>

				tekkivat asendusefekti.	uuendamise, hooldusraiete ja maaparanduse hilis-tekkelistel metsamaadel (uudismetsades).	perspektiivis on metsade süsinikuvaru ja metsade süsinikusidumise potentsiaal suurenenud. Süsiniku sidumine toimub ka mittemetsamaal asuvates istandikes.
2.1	Õhusaasteainete sadestumine ja kontsentratsioon					
2.2	Mulla seisund	Metsamulla seisundi uuringute põhjal on välja töötatud seisundit vähem kahjustavad metsa majandamisvõtted.		Metsamulla ökoloogiline seisund paraneb.		
2.3	Defoliatsioon	Käsitletakse koos metsakahjustustega.				
2.4	Metsakahjustus	Erinevate metsakahjustajate leviku ennetamiseks on arendatud järelevalve- ja seiresüsteem. Kahjustuste prognoosimise võimekust on tõstetud ning loodud on teavitussüsteem. Metsakahjustuste osakaal kaitstavates metsades suureneb. Metsatulekahjude ennetamiseks on veevõtukohtade terviklikult planeeritud ja tagatud neile ka juurdepääs. Ulukikahjustuste vähendamiseks on tõhustatud jahindusorganisatsioonide ja maaomanike vahelist koostööd.	Metsakahjustuste osakaal on seoses suurema inimkoormusega suurenenud.	Metsakahjustuste osakaal on suurenenud, eeskätt on oht bioloogiliste kahjurite levikuks, kuid need kahjustused on loomulik osa metsa ökosüsteemist ning metsade mitmekesisuse kasvades pikemas ajaperspektiivis on kolded väikesepinnalised.	Metsakahjustuse levik pikaajalises perspektiivis on lokaalsem mosaiikse metsamaastiku tõttu, ajutiselt metsakahjustuste osakaal suureneb.	Lühiajaliselt vähenevad vanade metsade kahjustused ja suurenevad noorendike kahjustused, pikaajalises perspektiivis suurenevad küpsete monokultuursete metsade kahjustused.

				<p>Looduslikud kahjustused vajavad tähelepanu majandusmetsade suurepinnaliste kahjustuste korral.</p> <p>Haiguskahjustuse leviku lokaliseerimiseks kasvatatakse segus leht- ja okaspuuliike.</p> <p>Suurem loodusturistide koormus toob kaasa ohu metsatulekahjude tekkeks ja tallamiskahjustuseks.</p>		
2.5	Metsamaa degradeerumine					
		<p>Läbi on viidud ökosüsteemiteenuste hindamine ja loodud on visioon.</p> <p>Metsa korraldamisel ning planeerimisel võetakse arvesse ökosüsteemiteenuseid.</p>		<p>Kesksel kohal on liikumine elurikkusel toimiva ökosüsteemiteenustepõhise metsamajanduse poole.</p> <p>Ökosüsteemiteenused on hinnastatud ning pandud suhtelisse</p>		

				tähtsusesse puidutoomisest tuleneva rahavooga.		
3.1	Juurdekasv ja raie	Puidukasutus on jätkusuutlik.	<p>Keskmine uuendusraie maht on 11,8 milj tm/aastas.</p> <p>Kõigil raietel säilitatakse loodus-elemente ja visuaalselt tähelepanu-tõmbavaid puid.</p> <p>Tähelepanu tõmbavad puud on üldreeglina kõverad, mitmeharulised jms majanduslikust seisukohast genofondi kahjustavad. Seetõttu ei saa nõustuda kõigil raietel selliste puude puudatamisega.</p> <p>Raietele</p>	<p>Keskmine uuendusraie maht on 6,6 milj tm/aastas tulundusmetsades.</p> <p>Uuendusraieid võib teostada ainult tulundusmetsades ja nende tingimused on muudetud piiravamaks.</p> <p>Lageraie on keelatud, v.a. väikesepindalised lageraied uudismetsamaadel.</p> <p>Kasutatakse oluliselt vähem suurepinnalisi uuendusraieid, sh lageraied on asendunud alternatiivsete raievõtetega nagu turberaied ja püsimetsana majandamine.</p> <p>Püsimetsana majandatakse</p>	<p>Keskmine uuendusraie maht on 8,7 milj tm/aastas.</p> <p>Metsa majandamise piirangud on erinevad sõltuvalt metsamaa järjepidevusest.</p> <p>Järjepideval metsamaal kasutatakse mitmekesiseid raievõtteid, uuendusraied on hajutatud ja väikesepindalised.</p> <p>Järjepideva metsamaa mõiste sissetoomine hägustab veelgi enam metsade kasutamise ja piirangute arusaadavust.</p> <p>Kas on</p>	<p>Keskmine aastane uuendusraie maht on 17,7 milj tm/aastas.</p> <p>Tulundusmetsades on kaotatud suur osa vanuselisi ja pindalalisi raiepiiranguid.</p> <p>Puidutootmise tase on suurenenud tänu metsade juurdekasvu aktiivsele parandamisele.</p> <p>Kasutusel on uued tehnoloogiad.</p> <p>Uuendusraie pindala põhineb küpsuslangi arvestusel, puuduvad langi pindalalised</p>

<p>võivad kehtida ka ajutised ja/või piirkondlikud erisused. Arengukavas tuleks vältida erisuste kehtestamist, seda on võimalik teha kaitseeeskirjade jms .</p>	<p>kaitstavaid metsi (v.a. kujundusraied), rekreatsiooniliselt olulisi metsi ning vääriselupaikade ja väikesepinnaliste kaitsealade vahetus-naabruses paiknevaid metsi (puhveraladel).</p> <p>Keelatud on raietega puhtpuistute kujundamine.</p>	<p>andmeid, millise osa metsamaadest selle mõiste alla minevad metsad moodustava? Ilma sellise informatsiooni ei ole võimalik seda arengukava versioonina kasutada.</p>	<p>piirangud.</p>
<p>Metsi hooldatakse aktiivselt ja raietel arvestatakse üldsuse heaoluga, sh esteetilis-emotsionaalse keskkonna säilitamisega .</p>	<p><u>Antud lahendused ei ole reaalsed.</u> Kõik kirjeldused piiravad oluliselt majandusmetsade kasutust ning on oma kirjelduselt sarnased kaitstavate metsade majandamise reeglitele, seetõttu ei saa nendega nõustuda. Ei saa nõustuda lisaks juba olemasolevatele piirangualadele puhverala rakendamisega, mis tõenäoliselt seab</p>	<p>Suuremahulised uuendusraied on lubatud ainult uudismetsamaadel. Missugune on suuremahuline uuendusraie? Vältida tuleb mitmetimõistevate, tavametsanduses mittekasutatavate terminite kasutamist. Puidutootmise tase püsib ühtlane.</p>	
<p>Uuendusraietel jäetakse lageraietes säilikipuid gruppideks, mis võimalusel koosnevad erinevatest puuliikidest, ning</p>	<p>piiranguvööndiga sarnased piirangud.</p>	<p>Uuendusraie pindala väheneb,</p>	

			<p>rakendatakse säilikribade jätmist avaliku kasutusega teede servadesse.</p>		<p>eelkõige suurepinnaliste lageraiete vähenemise arvelt ning põhineb ühtlasel kasutusel.</p> <p><i>Uuendusraiate pindala vähendamine ei saa olla eesmärk omaette.</i></p> <p>Tulundusmetsades on säilikpuude ja surnud puidu raiejärgsete koguste regulatsioon muutunud arvestades metsamaa järjepidevust, metsa elupaigatüüpi ja keskkonda.</p> <p><i>Ilma informatsiooni -ta järjepideva metsamaa kohta ei ole võimalik seda arengukava versioonina kasutada.</i></p>	
3.2	Ümarpuit	Uuritud on ümarpuidu kohapealse väärindamise ja mitmekülgse kasutamise võimalusi.	Metsast saadava puidu, sh ümarpuidu	Metsast saadava ümarpuidu kogus on väiksem, diameeter suurem	Metsast väljatulev ümarpuidu kogus on	Metsast väljatuleva ümarpuidu kogus on

			kogus ja kvaliteet on varieeruv.	ning kvaliteet ajas mitmekesistuv.	vähenenud ja kvaliteet on varieeruv.	suurenenud, kvaliteet pikas perspektiivis paraneb ja diameeter sõltub tööstuse nõudlusest.
3.3	Mittepuidulised saadused	Metsa saaduseid kasutatakse jätkusuutlikult.		Metsale lisandväärtuse loomise juures on olulisel kohal metsa mittepuiduliste ressursside kasutamine.	Mittepuidulisi saadusi kasutatakse rohkem, lisandväärtus on kasvanud.	Mittepuiduliste saaduste kasutamise ja turustamise võimalusi on laiendatud.
3.4	Teenused	Teenuseid kasutatakse jätkusuutlikult.	Paljud ettevõtlikud <u>inimesed metsaomanikud</u> on leidnud võimaluse alustada loodusturismi teenuse ja muude metsa kasutusega seotud kõrvalteenuste pakkumisega.	Areneb ja mitmekesistub loodusturismi teenuste pakkumine <u>kokkuleppel omanikuga</u> , mh ~~areneb ka~~ jahindusturism. <i>Teenuste pakkumine peab põhinema lepingulistel suhetel.</i> Loodusturismi taristu on metsades laienenud ja hajutatud.		
			<i>Teenust ei saa pakkuda ilma selleks vahendeid omamata või kokkuleppeid sõlmimata. Arendada</i>	Kohalikku loodusturismi toetab üldine trend puhata kliimat säästvamalt Eestis ja tarbida rohkem kohalike		

			<p>tuleb metsaomaniku ettevõtlikkust OMA MAAL teenuse pakkumiseks . Äri saab üles ehitada oma vahenditele, mitte teiste. Omanikuga kokkulepete sõlmimise kaudu saavad ka teised inimesed ettevõtlusega omaniku maal tegeleda.</p>	teenusepakkujate teenuseid ning tooteid.		
--	--	--	---	--	--	--

4.1	Metsade puuliigiline koosseis	Stsenaariumi spetsiifiline.	<p>Metsade puuliigiline koosseis mitmekesis- tub visuaalse keskkonna parendamise eesmärgil.</p>	<p>Metsanduses väärtustatakse ja kasutatakse kõiki looduslikke puuliike.</p> <p>Raiete suunamise abil tagatakse metsade puuliigilise koosseisu mitmekesisus.</p>	<p>Puuliigiline koosseis on järjepideval metsamaal mitmekesisustunud.</p> <p>~~Homogeense tööstuspuidu tootmine on võimaldatud endistele mitteretsamaadele istutatud või kasvanud metsades.~~</p>	<p>Puuliigilises koosseisus on fookus parima tootlikkusega puuliikidel.</p> <p>Kasvatatakse puht- ja segapuistud, mille eesmärk on võimalikult suur tootlikkus.</p> <p><i>Metsade puuliigilises koosseisus tuleb eristada</i></p>
-----	-------------------------------	-----------------------------	---	--	--	---

					<p><i>Ei saa nõustuda, kui ei ole eelnevat analüüsi selle kohta, kas vajaliku puidukoguse kasvatamine nendel aladel on üldse võimalik. Ka jääb arusaamatuks sõnastus Homogeense tööstuspuidu tootmine. Kasvatatakse puid, mitte ei toodeta puitu.</i></p>	<p><i>kaitstavaid metsi ja majandusmetsi, neid ei saa kokku panna. Majandusmet-sas tuleb lähtuda parema tootlikkusega puuliikidest, et kompenseerida kaitstavatelt aladelt saamatajäänud ressursse.</i></p>
4.2	Uuenemine	<p>Metsade uuenemist suunatakse, sh kliimamuutustega kohanemiseks.</p> <p>Raiesmikud uuenevad kasvukohale sobilike puuliikidega.</p> <p>Soodustatakse looduslike puude kasutamist.</p>	<p>Metsade uuendamine toimub kiiresti ning arvestab avaliku ruumiga ja mitmekesis-tab seda.</p> <p>Uuendamiseks kasutatakse kvaliteetset ja mitmekesis-t kultiveerimis materjali, eelistatult looduslike liike ja</p>	<p>Metsade uuenemisel on fookuses looduslike liikidega segapuistute kujunemine, mistõttu soodustatakse looduslikku uuenemist.</p>	<p>Uuendamisel fookuses mitmeliigilise puistu kujundamine.</p> <p>Metsa uuendamisel kasutatakse senisest rohkem erinevaid looduslike puuliike või nende segusid, väärtustatakse laialehiseid puid.</p>	<p>Metsa uuendamine on aktiivne, kasutatakse parima produktiivsuse ga puuliike.</p> <p>Uuendamine toimub metsaomaniku äranägemise järgi (suunamine peamiselt nõustamise kaudu).</p>

			struktureeritakse uuendus-alasid. <i>Ei ole selge, mida uuendus-alade struktureerimise all mõeldakse.</i>			
4.3	Looduslikkus	Korrastatakse Natura võrgustiku metsaelupaikade, kaitsevööndite metsade ja vääriselupaikade määratlust loodusliku metsa mõiste ühtlustamiseks.		Suurepinnaline looduslähedase metsa struktuur tagab nii loomadele, lindudele, putukatele, taimedele ja seentele hea elupaigakvaliteedi.		Looduslähedases seisundis olevate metsade osakaal on vähenenud.
4.4	Võõrpuuliigid	Jälgitakse invasiivsete ja ohtlike võõrliikide levikut ning välja töötatud meetmed nende leviku tõkestamiseks. Uuritud on võõrpuuliikide kasvatamise võimalusi kliimamuutustega kohanemiseks ja nende leevendamiseks, sh nende mõju üldisele elurikkusele.	Võõrpuuliike eelistatult ei kasutata.	Välditakse võõrpuuliikide kasutamist.	Võõrpuuliike eelistatult ei kasutata.	~~Metsauuendamisel kasutatakse ka võõrpuuliike lähtuvalt kehtivast regulatsioonist ja arvestades baasstsenaariumis viidatud uuringutulemusi.~~ <i>Puudub vajadus võõrpuuliikide sissetoomiseks. Võivad ohustada</i>

						<i>meie looduslike puuliike loodusliku levikut, kuna on agressiivsemad.</i>
4.5	Surnud puit	Surnud puidu kogus kaitstavatel aladel kasvab, tulundusmetsa surnud puidu jätmise praktikaid uuritakse ning vajadusel muudetakse regulatsioone.		Kaitstavatel aladel surnud puidu kogus ja mitmekesisus kasvavad. <i>Majandusmetsades piisab säilikpuude ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks jäetavatest puudest, mis peavad jääma raiealale</i>	Surnud puidu kogus varieerub olenevalt metsamaa kategooriast (järjepidevus, kaitstav ala jm).	Surnud puidu koguse säilitamiseks või vähendamiseks tulundusmetsades on võetud kasutusele lisameetmeid. <i>Lisameetmeks saab olla ka surnud puidu koguse vähendamise vajadus.</i>
4.6	Geneetilised ressursid	Kvaliteetse kultiveerimismaterjali ja seemnevaru tagamiseks on Eestis piisav seemne- ja istikuvaru heade omadustega varieteetidest. Kontrollitakse metsataimede kvaliteeti, rajatakse järglaskatseid ning uuritakse taimede päritolupiirkondade sobivust. Metsapuude geneetilist mitmekesisust on analüüsitud ja vajadusel võetud kasutusele säilitavad meetmed.		Pikaajaliselt suureneb puuliikide geneetiline mitmekesisus.	Geneetiline mitmekesisus varieerub vastavalt metsakategooriatele.	Geneetilise mitmekesisuse vähenemise vältimiseks on kasutusele võetud lisameetmeid.
4.7	Metsa killustatus	Killustatuse vähendamiseks määratakse rohevõrgustiku mittefunktsionaalsed piirkonnad ja parandatakse rohevõrgustike kvaliteeti.	Olulisel kohal on metsamaastikulise kompleksväärtusena.	Raiete suunamise abil tagatakse metsa kui rohekoridori toimimine.	Loodud on üle-Eestiline metsa teemaplaneering. Rohevõrgus-	Metsade killustatus on kasvanud majandusmetsade aktiivse kasutuse tõttu.

					<p>tike planeerimisel lähtutakse eeskätt järjepidevast metsamaast, ~~mis on aluseks ka erinevatele raiepiirangutele.~~ Ei näe vajadust kõigil juhtudel planeerida piiranguid, seda enam, et praegusel hetkel ülevaade järjepideva metsamaa suuruse ja paiknemise kohta puudub.</p>	
4.8	Ohustatud metsaliigid	Haruldaste metsaliikide taastumiseks on välja arendatud lisameetmed.		Metsade elurikkus üldiselt suureneb ja loodud on eeldused haruldaste liikide taastumiseks.	Elurikkuse suurendamiseks ja haruldaste liikide taastumiseks on välja arendatud lisameetmed ka väljaspool kaitsealasid.	

4. 9	Kaitsealune mets	<p>Kaitstavate metsade kogupindala ei ~~vähene~~ <u>muutu</u>. <i>Kaitsealadel on vajalik läbi viia uuring, kas senine kaitsekord on kaitse-eesmärgi täitnud. Nt Kõrvemaa Maastikukaitsealal seletuskirjas on välja toodud, et senised kaitsemeetmed ei ole taganud kaitse-eesmärgi. Ei saa nõustuda kaitstavate alade suurendamisega ilma eelnevalt väljatöötatud toimivate kaitsemeetmeteta.</i> Kaitsealused metsad tagavad minimaalsed tingimused metsade elurikkuse säilitamiseks.</p>	Metsade looduskaitse laieneb peamiselt avaliku kasutus-õigusega metsade arvelt.	<p>~~Kaitstavate metsade pindala on suurenenud ja nendevahelisse tulundusmetsa on hajutatud metsaelupaikade ja vääriselupaikade kui rohkekoridoride sõlmpunktidena toimiv võrgustik.~~ <i>Kaitstavate metsade pindala on SMI 2018 a andmete alusel kokku 26,4%, sellest rangelt kaitstavaid metsi 13,2%, 2019 a alguses lisandub veelgi kaitsealuseid metsi ligi 27000 ha. Sellest tulenevalt ei näe vajadust kaitsealauste metsade pindala suurendamiseks.</i></p>	<p>Kaitstavates metsades on suuremahulised lageraied keelatud. Kaitsealuste metsade areng on liikunud struktuuri mitmekesistumise ja vananeva vanuselise jaotuse suunas. ~~Kaitsealuse metsa pindala on suurenenud.~~ <i>Kaitstavate metsade pindala on SMI 2018 a andmete alusel kokku 26,4%, sellest rangelt kaitstavaid metsi 13,2%, 2019 a alguses lisandub veelgi kaitsealuseid metsi ligi 27000 ha. Sellest tulenevalt ei</i></p>	<p>Kaitsealade pindala ja paigutus on teaduspõhiselt määratud arvestades elurikkuse seire ning elupaikade ja kaitsealade funktsionaalsuse uuringutega, sh selgitada välja kaitsealade maksimaalne piirpindala. Maaparandus arvestab kaitsealade vajadustega. Elurikkuse kaitse on koondunud riiklikele kaitsealadele.</p>
---------	------------------	--	---	---	---	---

					näe vajadust kaitsealauste metsade pindala suurendamiseks	
4. 10	Enamlevinud metsalindude liigid	Stsenaariumi spetsiifiline	<p>Majandusmet sades rakendatakse avaliku huvi survele loodust toetavaid ajutisi piiranguid nagu näiteks nn linnurahu ja valitud elupaikades ka turismirahu. Vajab väga üksikasjalist uuringut ning sotsiaal-majanduslikku analüüsi. Kuna pesitsusajal peetakse raierahu ja turismirahu kogu metsas. Vajab väga üksikasjalist uuringut ning sotsiaal-majanduslikku analüüsi. Kuna pesitsusajaeg hõlmab väga pikka perioodi, tuleb analüüsida piirangu mõju nii metsasektorile kui maaelule tervikuna.</p>	<p>Lindude ja ulukite pesitsuse ajal peetakse raierahu ja turismirahu kogu metsas. Vajab väga üksikasjalist uuringut ning sotsiaal-majanduslikku analüüsi. Kuna pesitsusajaeg hõlmab väga pikka perioodi, tuleb analüüsida piirangu mõju nii metsasektorile kui maaelule tervikuna.</p>	<p>Populariseeritakse raierahu, kohustuslik kehtestamine ei ole vajalik, kuna toimib rohevõrgustik.</p>	<p>Raierahu on omaniku otsustada.</p>

			<i>analüüsida piirangu mõju nii metsasektoril e kui maaelule tervikuna</i>			
5.1	Kaitsefunktsiooni ga metsad (muld, vesi jm ökosüsteemi funktsioonid; taristu ja majandatavad loodusressursid)	Kaitsefunktsioonidega metsad on defineeritud ja kaitse tagatud.	Kaitsefunktsioonidega metsad pakuvad lisaks seatud eesmärgile (eelkõige mulla, vee, taristu jm kaitsemetsad) võimalusi aktiivseks avalikuks kasutuseks, mistõttu neil on suurem lisandväärtus.	Metsade kaitsefunktsiooniline (sh vesi, muld jm ökosüsteemiteenused) väärtus on suurenenud ka väljaspool selleks määratud puistuid.	Metsade kaitsefunktsiooniline väärtus on maastikuliselt reguleeritud (rohevõrgustik, veekaitsevööndid jmt).	Metsade kaitsefunktsiooniline väärtus on maastikuliselt reguleeritud (rohevõrgustik, veekaitsevööndid jmt).
6.1	Metsaomand	Tõhustatud on maksusüsteemi eesmärgiga peatada füüsilisest isikust metsaomanike arvu vähenemine.	Kogukondliku koostööd ja huvi koos tegutseda soodustab ühismetsanduse levik tänu selle laialdasele populariseerimisele.	Ühismetsanduse võimaluste loomine		
6.2	Metsandussektori panus SKT-sse	Stsenaariumi spetsiifiline	Metsasektori ja metsast	Metsasektori ja metsast	Metsasektori ja metsast	SKT ja lisandväärtus

			<p>kasusaavate sektorite panuse kasv on mõningal määral suurenenud.</p> <p>Metsaomanike sissetulekuallikad metsast on mitmekesis- tunud.</p>	<p>kasusaavate sektorite panus on majandusesse kahanenud, kuid kvalitatiivselt mitmekesisem.</p>	<p>kasusaavate sektorite panus on suurenenud, tekkinud on mitmed erinevad valdkonnad, kus Eesti ettevõtted on lisandväärtuse ja ekspordi osas regiooni juhtivatel kohtadel.</p>	<p>on kasvanud.</p>
6.3	Metsaettevõtete puhastulu	Stsenaariumi spetsiifiline	<p>Metsamajandamine lähtub pigem globaalsete ja lokaalsete fookuste tasakaalustamisest, võttes arvesse nii ekspordil põhineva puidutööstuse kui puhkemajanduse ootusi ja huve.</p>	<p>Metsaomanikele on loodud süsteemid ökosüsteemiteenuste eest tasu saamiseks.</p> <p>Metsaettevõtluse kasum on piiratud, kuid stabiilne.</p>	<p>Peamiselt puidukaubandusel ja –töötlemisel põhinev.</p>	<p>Peamiselt puidukaubandusel ja –töötlemisel põhinev, sõltuvuses globaalsest konkurentsist.</p>
6.4	Investeeringud metsadesse ja metsandusse	<p>Maaparandussüsteemid on välja ehitatud, pidades silmas ka elurikkuse-, keskkonna- ja kliimaeesmärke ning metsade kasvukohatüüpide erisusi.</p> <p>Metsa lisandväärtuse kasvatamiseks on välja töötatud uusi tehnoloogiaid, sh nii metsa puiduliste kui ka mitte-puiduliste saaduste ja –teenuste tootmiseks ja pakkumiseks.</p> <p>Uuritud on nii majanduslikult väheväärtuslike puuliikide</p>	<p>Maaparanduse arengu suunamine, mis arvestab avaliku kasutuse piirkondadega, võimaldab</p>	<p>Maaparandus on piiratud, reguleeritud ja planeeritud olenemata omandi liigist ehk kuivendustööd on riiklikult ja terviklikult</p>	<p>Kuivendussüsteemide rekonstrueerimisel arvestatakse erinevate algupäraste ja hetkel hästi toimivate</p>	<p>Teadus- ja arendustegevusesse investeerimisel on oluline roll ka metsatööstuse ettevõtetel, mitte vaid</p>

<p>kasutusvõimalusi kui ka ümarpuidu kohapealse väärimise ja mitmekülgse kasutamise võimalusi.</p> <p>Metsatööstus teeb tihedat koostööd teadlastega ning selle tulemusel on tootmisahelad mitmekesisemad ja väljundtooted funktsionaalsemad.</p> <p>Metsamaterjali transport on muudetud kulu- ja süsinikuefektiivsemaks, nt on viidud üle raudteele, autoveo täismassi on suurendatud, loodud on metsasaaduste transpordi ühisplatvorm.</p> <p>Riik toetab ja motiveerib metsakasvatustlike tööde läbiviimist.</p>	<p>võtta kasutusse liigniiskeid alasid ja on nii era- kui riigimetsades riiklikult reguleeritud ühtse piirkondliku planeeringuna.</p> <p>Avaliku väärtuse tõstmiseks parandata-se ja arendatakse metsadele ligipääsuteid ning radasid, mis samaaegselt aitab kaasa metsa teistele kasutusviisidele.</p> <p>Metsasaaduste ja puidu, sh ümarpuidu tarneahel on tõhusam, kuna on parandatud metsa- ja seda ümbritsevate</p>	<p>korraldatud.</p> <p>Toetatakse metsatööstuse tehnoloogilist arendamist kõigi puuliikide kasutamiseks.</p>	<p>metsakoosluste vajadustega.</p> <p>Kaitsealade kasutus- ja majanduspiirangud on kompenseeritud osamaksetena või maksusoodustustena.</p> <p>Riiklikud toetusmehhanismid väikeseskaalalise metsamajanduse tehnoloogiate arendamiseks ja rakendamiseks.</p> <p>Maaparandus on reguleeritud maastikukompleksi ja naabrushuvisid arvestades.</p> <p>Metsatööstus on hakanud tõhusamalt nõraskesti töödeldavat</p>	<p>riigil.</p> <p>Metsast välja toodud puit on väärimise võimalusel koha peal.</p> <p>Kuivendus-süsteemide rajamisel ja olemasolevate rekonstrueerimisel on arvestatud kaitsealade vajadustega.</p> <p>Fookus erametsaomanike nõustamisel metsade majandamise jätkusuutlikkuse tagamiseks.</p> <p>Ümarpuidu metsast väljaveo tõhustamiseks on oluliselt parandatud metsade taristut.</p> <p>Maaparandus on reguleeritud üldist</p>
--	--	--	---	--

			<p>teede seisukorda.</p> <p>Teede hea seisukord on saavutatud tänu maaomanike ja kohalike omavalitsuste koostöö paremale organiseerimisele, rahastamisele, planeerimis-tegevusele ning sihtotstarbeliste toetuste kasutamisele.</p>		<p>(standardpuidust keerulisemat) puitmaterjali kasutama, mis on paratamatu osa kohalikust puidutootangust.</p>	<p>heakorra ja keskkonna vajadusi silmas pidades, kuid valdab omandipõhine arendamine. Seda suunavad ka naabritevahelised kokkulepped.</p>
6.5	Metsasektori töäjõud	Metsandussektor pakub maapiirkondades töökohti ka väljaspool tõmbekeskusi.	<p>Toimunud on metsasektori piirkondliku tulubaasi ja tööhõive mitmekesistamine ja suurenemine.</p>	<p>Metsasektori töökohtade ümberjaotust on toetatud, sh on sektori töötajad läbinud laialdase ümberõppe.</p> <p>Tänu metsakasutuse rikastumisele on ka maapiirkondade tööhõive on mitmekesistunud ja paranenud.</p> <p>Lokaalne väärindamine on</p>	<p>Metsandussektor annab jätkuvalt tööd kohalikule ja piirkondlikule elanikkonnale nii puidu tootmises ja töötlemises kui ka kasvavas mittepidualiste toorme ja toodete sektoris.</p>	<p>Metsandussektor annab jätkuvalt tööd kohalikule ja piirkondlikule elanikkonnale nii puidu tootmises ja töötlemises kui ka kasvavas mittepidualiste toorme ja toodete sektoris.</p> <p>Juurde on tulnud</p>

				aidanud arendada väikeettevõtlust.		uudsema ja keerulisema kompetentsiga kõrgepalgalisi töökohti.
6.6	Töötervishoid ja tööohutus					
6.7	Puidu tarbimine	<p>Puidu tarbimisel arvestatakse on kasvanud vajadusega suurendada süsiniku pikaajalist talletamist või asendada taastumatuid ja keskkonnakahjulikke materjale.</p> <p>Puidu kasutust on soodustatud nii arhitektuuris kui ka mujal, samuti taaskasutust või ahelkasutamist.</p> <p>Metsatööstus on hakanud tõhusamalt kasutama nõ raskesti töödeldavat (standardpuidust keerulisemat) puitmaterjali.</p>	<p>Metsasektor teeb koostööd teadlastega, et leida uusi võimalusi olemasolevate materjalide varasemast suuremaks regionaalselt lokaalseks väärindamiseks.</p> <p>Puidule on leitud uusi kasutusvõimalusi ja väljundtooted on funktsionaalsamad.</p>	<p>Tööstuse ja teaduse koostöös on leitud uusi võimalusi saadaoleva puiduressursi, eriti madalakvaliteedilise ressursi ja majanduslikult väheväärtusliku ressursi kasutuseks ja eeskätt kohapealseks väärindamiseks.</p>	<p>Sektor on valmistunud kohanema mitmekesise- ma puidu sortimentatsiooni ning liigilise koosseisuga.</p>	<p>Oluliseks trendiks on kõrgväärdatud puittootete ja –ehitiste suurem kasutus.</p> <p>Puidu tarbimine on ressursitõhus, madalakvaliteedilise ressursi tõhus ja lisandväärtust tõstval kasutusel põhinev.</p> <p>RMK on eeskujuks innovatsiooni juhtimisel.</p> <p>On soodustatud puidu kui</p>

						keskkonnasõbraliku materjali suuremat kasutust.
6.8	Puidukaubandus	Vajadusel on suurendatud importpuidu kasutamist.	Ekspordile orienteeritud ärimudelite kõrval tagab metsatööstus ka piisava sisendi kohalikele metsaga seotud väärtusahelatele ja ettevõtetele, kes on oma niššides nii kodumaiselt juhtivad tarnijad kui ka globaalselt juhtivad eksportijad.	~~Metsatööstuses kasutatakse senisest oluliselt rohkem importpuitu, mis asendab kodumaist tooret.~~ <i>Metsariigina jätta oma metsaressurss kasutamata, suretada välja metsatööstus ja maaelu ning tuua sisse puitu metsatööstuse toodanguks, ei ole majanduslikult otstarbekas. Keskenduda tuleb oma puidu kvaliteedi tõusule ja kasutamisele ning saadud lõpptooteid ekspordida.</i>	On kasvanud ja mitmekesistunud importpuidu kasutus kõrgväärtuslike toodete valmistamiseks. Ettevõtted on ekspordi osas regiooni juhtivatel kohtadel.	Suurettevõtted on oma niššides globaalselt juhtivad eksportijad. Turusituatsiooni ja arenguid mõjutab globaalne konkurents.
6.9	Puiduenergia	Energeetikas kasutatakse puitu vastavalt väärimisvõimepotentsiaalile	Kohalikku puitmaterjali kasutatakse ka energeetikas, kuid	Puidu- ja kompleksenergeetikas kasutatakse lokaalset puitu.	Sama mis eelmisel perioodil.	Puidu kasutus energeetikas on ressursitõhus. Eksporditakse

			energiapuidu kasutamist või kasvatamist riiklikult ei toetata.			väärindatud puiduenergia tooteid.
6.10	Vabaajategevus metsades	<p>Tänu sihitud turundustegevustele on rohkem inimesi leidnud tee matkaradadele ning tajuvad metsa kui suurepärasest vabaaja veetmise kohta, mida saab aastaringsest erinevatel viisidel nautida.</p> <p>Metsal on kasvav tähtsus pakkuda võimalusi taastada vaimset ja füüsilist heaolu ja tervist.</p> <p>Parandatud on metsade ligipääsetavust erinevate valdkondade üleselt koostööd tehes ning erinevaid digitaalseid lahendusi kasutusele võttes.</p> <p>Mets puhkekeskkonnana panustab rahvastiku tervisenäitaja paranemisse.</p>	<p>Suurt rõhk puhkemajandusel, sh loodusturismi arendamisel, mille toetamiseks on rajatud veelgi rohkem puhkemetsasid ja rekreatsiooni alasid koos matkaradadega ja rajatakse avalikkusele mõeldud loomade jälgimise paikasid.</p> <p>Igamehe ühe õiguse tingimuste parandamisega on metsa väärtus avalikkusele nähtavaks ja kasutatavaks tehtud.</p> <p>Juba praegu</p>	<p>Loodusturismi arendamiseks suurendatakse metsas viibimise võimalusi (nt uute matkaradade loomine).</p> <p>Metsadesse on rajatud veelgi rohkem matkaradu, mis võimaldavad õppida ning nautida elurikkuse mitmekesisust ja kompleksset olemust.</p> <p>Metsades toimuv ettevõtlustegevus toimub vaid ettevõtja ja maaomanike eelneva kokkuleppe alusel.</p> <p>Säilinud on tava metsas liikuda, korjata metsasaadusi ja kasvatada vaimset sidet loodusega.</p>	<p>Metsa mittepuiduliste väärtused on kasvanud tänu väikese-skaalalisele metsaraiele ajalooliselt järjepidevatel metsamaadel ning metsaelustiku paremale levimisvõimalusele loodusemetsade ja tulundusmetsade vahel.</p> <p>Säilinud on tava metsas liikuda, korjata metsasaadusi.</p>	<p>Vabaajategevus ja avalikud väärtused on osaliselt muudetud omaniku soovil tasuliseks.</p> <p>Avalikud ja esteetilised väärtused on hoitud.</p> <p>Säilinud on tava metsas liikuda, korjata metsasaadusi.</p>

*on
hajaasustuse
ga aladel
loodud
omanikuva-
nulikke
võimalusi.
Igaüheõiguse
tingimuste
parandamisel
ei näe
vajadust,
kuna seda on
juba oluliselt
suurendatud
. Kuid oleks
soov teada,
mida siin
parandamise
all on
mõeldud?*

Säilinud on
tava metsas
liikuda,
korjata
metsasaa-
dusi ja
kasvatada
vaimset sidet
loodusega.

Nii RMK kui
erametsa-
omanikke
koondavad
liidud ja
ühistud
teevad
koostööd
suunates
Eesti

			elanikke ning turiste huvitavatele ettevõtmiste- le, näiteks avatud metsade päev, on loodud metsavade- rite/ metsasaadi- kute võrgustik.			
--	--	--	---	--	--	--